

Узакова М.К.

педагогика илимдеринин кандидаты, доцент

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш.

magira-uk@mail.ru

Тенизбек кызы А.

окутуучу

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш.

Mamatkulova187@gmail.com

Самат кызы С.

магистрант

И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш.

**ОКУУЧУЛАРДЫН ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫК ӨНҮГҮҮСҮ БОЮНЧА
“ООЗЕКИ ЖАНА ЖАЗУУ ЖҮЗҮНДӨГҮ ЭСЕПТӨӨ ЫКМАЛАРЫН БЫШЫКТОО”
ТЕМАСЫНА КАРАТА МЕТОДИКАЛЫК КӨРСӨТМӨ**

Аннотация: Бул макалада окуучуга багытталган окутуу ыкмасы талкууланат, ал окуучулардын жекече өзгөчөлүктөрүн эске алууга басым жасайт. Математика сабагынан артта калган окуучулардын көйгөйлөрү жана алардын себептери каралат, мисалы, гуманитардык ой жүгүртүү, өзүнө ишенбөөчүлүк жана коркуу сезими. Ар түрдүү интеллект теориясы жана чыгармачылыкты камтыган сабак мисалдары көрсөтүлөт. Макалада сабакты искусство менен айкалыштырып өткөрүү аркылуу окуучулардын кызыгуусун арттыруу жана ар тараптуу өнүгүүсүнө шарт түзүү жолу баяндалат. Андыктан окуучуга багытталган окутуу каралат - анда мамлекеттик билим берүү стандартында жана окутуу программаларында формулировкаланган окуунун максаттары жана мазмуну окуучу үчүн жеке мааниге ээ болуп, окууга мотивацияны өнүктүрөт.

Негизги сөздөр: инсан, математика, окуучу, жөндөм, искусство, музыка, эсептөө ыкмалары, инсанга багыттап окутуу, интеллект.

Узакова М.К.

кандидат педагогических наук, доцент

Кыргызский государственный университет имени И.Арабаева

г. Бишкек

magira-uk@mail.ru

Тенизбек кызы А.

преподаватель

Кыргызский государственный университет имени И.Арабаева

г. Бишкек

Mamatkulova187@gmail.com

Самат кызы С.

магистрант

МЕТОДИЧЕСКОЕ УКАЗАНИЕ ПО ТЕМЕ «ЗАКРЕПЛЕНИЕ УСТНЫХ И ПИСЬМЕННЫХ МЕТОДОВ СЧЕТА» ПО ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОМУ РАЗВИТИЮ УЧАЩИХСЯ

Аннотация: В данной статье рассматривается личностно-ориентированный подход к обучению, ориентированный на учет индивидуальных особенностей учащихся. Рассмотрены проблемы учащихся, отстающих по математике, и их причины, такие как гуманитарное мышление, неуверенность в себе и страх. Представлены примеры уроков, включающих теорию множественного интеллекта и творчество. В статье описан способ повышения интереса учащихся и создания условий для всестороннего развития путем совмещения уроков с искусством. Поэтому рассматривается личностно-ориентированное обучение – при котором цели и содержание обучения, сформулированные в государственных образовательных стандартах и программах обучения, имеют личностное значение для обучающегося и развивают мотивацию к обучению.

Ключевые слова: личность, математика, ученик, способности, искусство, музыка, методы расчета, личностно-ориентированное обучение, интеллект.

Uzakova M.K.

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Kyrgyz State University named after I. Arbaev
Bishkek c.

magira-uk@mail.ru

Tenizbek kyzy A.

teacher

Kyrgyz State University named after I. Arbaev
Bishkek c.

Mamatkulova187@gmail.com

Samat kyzy S.

master's student

Kyrgyz State University named after I. Arbaev
Bishkek c.

METHODOLOGICAL INSTRUCTIONS ON THE TOPIC “REINFORCING ORAL AND WRITTEN COUNTING METHODS” ON THE INTELLECTUAL DEVELOPMENT OF STUDENTS

Abstract: This article discusses a student-centered approach to learning that takes into account the individual characteristics of students. It examines the problems of students who are lagging behind in mathematics and their causes, such as humanitarian thinking, self-doubt and fear. Examples of lessons that include the theory of multiple intelligences and creativity are presented. The article describes a way to increase students' interest and create conditions for comprehensive development by combining lessons with art. Therefore, student-centered learning is considered - in

which the goals and content of learning, formulated in state educational standards and training programs, have personal meaning for the student and develop motivation for learning.

Key words: personality, mathematics, student, abilities, art, music, calculation methods, person-centered learning.

Окуучуга багытталган мамиле окуучулардын жекече өзгөчөлүктөрүн эске алууга негизделет, алар өзүнүн өзгөчөлүктөрү, ыктары жана кызыкчылыктары бар инсан катары каралат. Кыязы, баланын оң жарым шары көбүрөөк өнүккөн жана ага талдоо жүргүзүү жана логикалык жыйынтык чыгаруу кыйында турат. Ушул себептен чыгармачыл бала математиканы түшүнбөйт. Бирок бул анын түшүнө албайт дегенди билдирбейт! Гуманитардык илимдер илимдин терең маанисин, анын ар бир кубулушту сандарга жана формулаларга ажыратуудагы фантастикалык жөндөмүн көрсөтүп, баланын ар тараптуу өнүгүшүнө көңүл бурушу керек.

Кичинекей мектеп окуучусунун эс тутуму мыкты, бардык предметтер боюнча окуу материалын оңой эле эстейт, маселелерди чыгарууга убагы келгенде, эси ооп калгандай. Мистицизм жана башка эч нерсе жок! Ата-энелер баланы жалкоо деп ойлошот, мугалим аны так илимге карата таптакыр денгээли төмөн деп эсептейт. Чынында эмне болуп жатат [4, 206-209 бб.] ?

1. Математикадагы ийгиликсиздиктин биринчи себеби – гуманитардык ой жүгүртүү. Кыязы, баланын оң жарым шары көбүрөөк өнүккөн жана ага талдоо жүргүзүү жана логикалык жыйынтык чыгаруу кыйында турат. Ушул себептен чыгармачыл бала математиканы түшүнбөйт. Бирок бул анын түшүнө албайт дегенди билдирбейт! Гуманитардык илимдер илимдин терең маанисин, анын ар бир кубулушту сандарга жана формулаларга ажыратуудагы фантастикалык жөндөмүн көрсөтүп, ар тараптуу өнүгүүгө көңүл буруусу зарыл.

2. Баланын математикадан жакшы эместигинин экинчи себеби - өзүнө ишенбөөчүлүк. Ата-энелер математика кыйын экенин айтып, мугалим сабактан артта калган окуучудан эчак эле баш тартып койгондо, бала эреже катары, эчак эле аракет кылбайт, анткени ал ийгиликке жетпейт деп ойлойт.

3. Үчүнчү олуттуу себеп – коркуу. Бул жаман баа алуу же көңүл калуудан коркуу болушу мүмкүн. Подсознание коркуу ар кандай себептерден улам пайда болот. Алардын арасында “талап кылынган”, “далил”, “белгисиз” деген түшүнүктөрдү колдонуу. Коркунучтун таасири астында акыл-эс иш-аракети бөгөттөлөт, мээнин жаңы информацияны кабыл алуу жөндөмдүүлүгү минимумга чейин төмөндөйт [1, 184-188 бб.].

Howard Gardner (1983) логикалык ой жүгүртүү жөндөмдүүлүгү катары интеллекттин "классикалык" көз карашы деп атаган нерсеге радикалдуу альтернатива катары бир нече интеллект теориясын иштеп чыккан. Ага карата бир сабактын мисалын көрсөтө кетсек.

Математика сабагы 4-класс

Максаты:

а) оозеки жана жазуу жүзүндө эсептөө ыкмаларын бышыктоо; ар кандай типтеги курама маселелерди чыгаруу көндүмдөрүн бышыктоо үчүн изделип жаткан маалыматтар менен байланышгарды түзүшөт;

б) көңүл буруусу, ой жүгүртүүсү, эс-тутуму, математикага туруктуу кызыгуусу өнүгөт;

в) искусствого, баалуулукка негизделген мамилени калыптандырууга салым

кошуу.

Сабактын тиби: саякат - сабагы.

Сабактын жабдылышы: Саякаттоо картасы, жооптору менен конверттер, карточкалар; жооптору менен карточкалар (1, 2, 3,4), тамгалар менен (и, с, к, у, с, с, т, в, о). Уюштуруу этабы

I. Саякатка даярдык.

Мугалим. Эгер күндү жылмайуу менен башгасаңыз, анда ал жакшы өтөт деп үмүттөнсөңүз болот. Бүгүнкү сабакты жылмайып өткөрөлү. Негизги милдет – кунт коюп, активдүү, тапкыч, эмгекчил болуу.

Бүгүн биз бир өлкөнүн шаарларына саякатка чыгабыз, ал жерде математикалык билим жана жөндөмүбүздү көрсөтүшүбүз керек. Ал эми өлкөнүн атын анын тургундары сунуштаган тапшырмаларды аткаргандан кийин билебиз.

Оозеки эсептөө: Сандар жана туюнтмалар доскага жазылат. Окуучулар тапшырмаларды аткарышат, аларды аткарууда мугалим «искусство» деген сөздүн тамгалары жазылган карточкаларды доскага жабыштырат.

1. Кошумча санды тапкыла.

23 235, 67 431, 34 437, 75 331, 26 739 (башка сандарда ондук разрядында 3 саны турат), - 98 271-И.

2. Сандардын катарларын уланткыла.

1100, 1600, 2100, 2600, ... (3100) - С

3. туюнтманын маанисин тапкыла.

$5160 + 1250 = (6410)$ - К

4. Теңдемени чыгаргыла.

$7299 : 9 = (811)$ - У

5. Үчүнчү разряды 9 бирдикти камтыган санды атагыла.

4945, 9567, 139 789 - С

6. 1050дөн 224кө кичине санды атагыла. (826) – С

7. 4689 санынан 9 эсе кичине санды атагыла. (521) - Т

8. Кесиндин узундугунун үчүнчү бөлүгү 27 м. Толук кесиндин узундугун табыңыз. (81 м) - В

9. Төрт бурчтуктун жактары 12см жана 8см. Квадраттын жагы 4см. Төрт бурчтуктун периметри квадраттын периметринен канча сантиметр чоң? (24 сантиметрге) — О

Биз кандай сөздү таптык?

Мугалим. Ошентип, биз бара турган өлкө Искусство деп аталат.

Мугалим өлкөнүн картасын ачат. Балдар ага карап, барышы керек болгон шаарларды аташат.

Шаарлар: Театр, кино, сүрөт, адабият, музака, бий, скульптура.

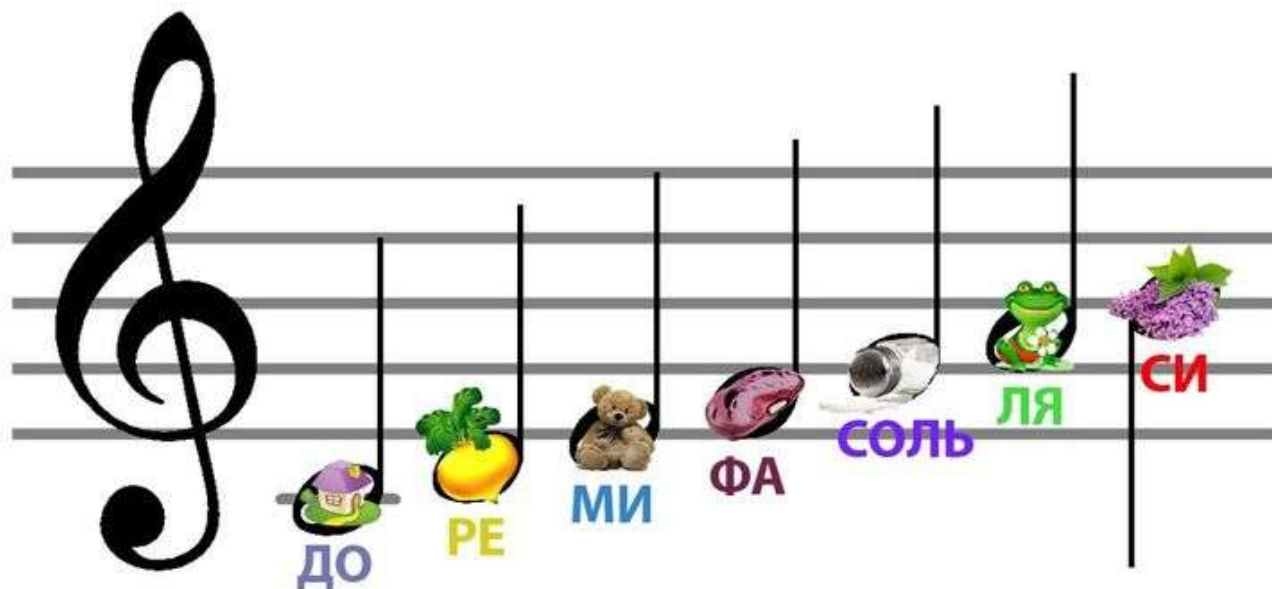
II. Саякат.

Музыка шаары

Мугалим. Биз бара турган биринчи шаар Музыка деп аталат. Ага кирүү үчүн тапшырманы аткаруу керек (картадагы чөнтөктөн чыгарыңыз).

Күү жазуу үчүн кандай белгилер колдонулат? (ноталарды колдонул.) Канча нота бар? (7)

Келгиле, аларды ырдайлы.

Мугалим. Шаар тургундары музыкалык теңдемелерди чыгарууну суранышат.

Q Ар бир теңдемедеги белги эмнени билдирет деп ойлойсуз? (Өзгөрмө)

а) $229 + \text{♪} = 1250$ г) $224 + \text{♪} = 1050$

б) $\text{♪} - 11 = 1111$ г) $\text{♪} : 12 = 300$

в) $\text{♪} : 12 = 2460$ е) $\text{♪} \cdot 11 = 176$

ж) $228203 - \text{♪} = 133240$ Жооптор: а) 102; б) 101; в) 29520; г) 826; д) 3600; е) 16; ж) 94,963.

Мугалим. Азаматсыңар! Музыка шаарынын тургундары сиздерге эмгегиниздер үчүн рахмат айтышты. Келгиле, уланталы.

Жолдо кызыктуураак болушу үчүн, мен баарына Актан менен Акылайдын ырын чогуу ырдоону сунуштайм.

Окуучулар музыканын кошпоосунда **сөзү: Михаил Таничтики, кыргызчалаган: Кыялбек Урманбетовдун**, “Жалгыз чыксаң жол узун”, ырынын фрагментин аткарышат.

Скульптура шаары

Сиз туулган жериңиздин кандай скульптураларын билесиз? Экинчи дүйнөлүк согушун баатырларынын аллеясы («Жаш гвардия»): Бул парк 1975-жылы Улуу Ата Мекендик согуштагы Жеңиштин 30 жылдыгына карата түзүлгөн скульптуралык композициясы пайда болгонун билесизби? (Бул скульптуранын сүрөтү көрсөтүлгөн.) Дагы кандай скульптураларды көрдүңүз? Айкөл Манас (Ала-Тоо аянты): Манастын эң чоң жана көрүнүктүү айкелдеринин бири, ал Бишкектин борбордук аянтында жайгашкан.

Мугалим. Көркөм өнөр сабагында пластилинден, камырдан, чоподон айкел жасоо керек болчу. Сиз скульптордун ролун аткаргансыз. Карапа усталарын скульптор деп да атоого болот. Бул оор жумуш. Скульптура шаарынын тургундары муну маселени чыгаруу менен текшерүүнү сунуштап жатышат.

Керамикалык идиш-аяктарды жасоочу завод 1800 декоративдик вазаны жасоого заказ кабыл алды. Бир цехтин жумушчулары бул ишти 45 күндө, экинчиси 36 күндө бүтүрө алат. Бул эки цехтин жумушчулары биргелешип иштеп заказды канча күндө жасап бүтүшөт? Маселеге анализ жасоо.

Маселе эмне жөнүндө? (Заводдо ваза жасоо жөнүндө.) Канча декоративдик ваза жасоо керек? (1800 ваза.) Биринчи цехтин жумушчулары бул ишти канча убакытка чейин бүтүрө

алышат? (45 күндө.) Экинчи цехтин жумушчулары бир эле ишти канча убакытта бүтүрө алышат? (36 күндөн кийин.) Көйгөйлүү суроо эмнеде?

Маселени чыгаруунун жолун табуу

Биринчи цехтин өндүрүмдүүлүгүн табуу үчүн эмнелерди билүү керек? (Декоративдик вазалардын саны жана аларды жасоого канча күн кеткен, биринчи цехтин жумушчулары канча күндө жасап бүтүшөт). Бул үчүн кандай арифметикалык операцияны аткаруу керек? (Бөлүү)

Экинчи цехтин өндүрүмдүүлүгүн табуу үчүн эмнелерди билүү керек? (Декоративдик вазалардын саны жана аларды экинчи цехтин жумушчулары канча күндө жасай тургандыгы.) Бул үчүн кандай арифметикалык операцияны аткаруу керек? (Бөлүү)

Алардын жалпы көрсөткүчтөрүн табуу үчүн эмнени билишибиз керек? (Биринчи жана экинчи цехтин өндүрүмдүүлүгү чогуу канча?) Бул үчүн кандай арифметикалык операцияны аткаруу керек? (Кошуу). Бул эки цехтин жумушчулары биргелешип иштеп заказды канча күндө аткара аларын билүү үчүн эмнелерди билүү керек? (Декоративдик вазалардын саны жана жалпы өндүрүмдүүлүк.) Бул үчүн кандай арифметикалык операцияны аткаруу керек? (Бөлүү)

Бир окуучу доскага, калганы дептерлерине маселени чыгарат.

1) $1800:45 = 40$ (к.) - бул биринчи цех бир күндө канча ваза жасайт же биринчи цехтин өндүрүмдүүлүгү.

2) $1800:36 = 50$ (к.) - бул экинчи цехтин бир күндө канча ваза жасайт же экинчи цехтин өндүрүмдүүлүгү.

3) $40 + 50 = 90$ (к.) - эки цехтин жумушчулары чогуу бир күндө канча ваза жасашат.

4) $1800:90 = 20$ (күн)

Жооп: 20 күндүн ичинде эки цехтин жумушчулары биргелешип иштеп заказды аткара алышат. [2]

Мугалим. Скульптордун иши фантазиянын чоң учуусун камтыйт. Театрдагы актердун иши да фантазияны, чыгармачылыкты талап кылат. Башка адамдын мүнөзүн, сезимин, эмоциясын жеткирүү кыйын, бирок актёр баарын башкара алат.

■ Шаардык театр

Кыргызстандын кайсы театрларын билесиңер? Кайсы театрларга бардыңар?

Мугалим. Театр шаарынын тургундары силерге кызыктуу тапшырманы сунушпашат. Столуңарда түрдүү түстөгү карталар бар. Маселелердин бир нече варианттары менен таанышып, кайсынысы маселенин сунушталган чыгарылышына туура келерин аныктоо керек.

Эскертүү: дифференцияланган иш үчүн түрдүү түстөгү карталар колдонулат. Тапшырмалар кыйынчылык деңгээлине жараша түзүлөт. Эң оңой деңгээл жашыл картада, эң кыйыны кызыл картада. Мугалим ар бир топко конкреттүү тапшырма берет же аларды өз алдынча тандоого чакырат. Окуучулар топтордо мүмкүн болгон чыгарылыштарды талкуулашат.

Жашыл карточка

1. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Театрда канча музыкалык комедиялар, балдарга арналган спектаклдер коюлду?

2. Музыкалык театрдын пьесасында ар турдуу жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар учун спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Театрда канча балет спектакли коюлган?

Чыгаруу:

- 1) $40 : 8 = 5$ (б.)
- 2) $40 : 5 = 8$ (б.)
- 3) $5 + 8 = 13$ (б.)
- 4) $40 - 13 = 27$ (б.)

Сары карточка

1. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Театрда канча музыкалык комедиялар, балдарга арналган спектаклдер коюлду?

2. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Театрда канча балет спектакли коюлган?

3. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер коюлган, анын ичинен 13 спектакль балет коюлган. Репертуардын сегизден бирин музыкалык комедиялар түзөт. Музыкалык театрдын пьесасында балдар үчүн канча спектакль бар?

Чыгаруу:

- 1) $40 : 8 = 5$ (б.)
- 2) $40 : 5 = 8$ (б.)
- 3) $5 + 8 = 13$ (б.)
- 4) $40 - 13 = 27$ (б.)

Кызыл карточка

1. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар учун спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар учун спектаклдерден турат. Театрда канча музыкалык комедиялар, балдарга арналган спектаклдер коюлду?

2. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. Репертуардын сегизинчи бөлүгү музыкалык комедиялардан, бешинчи бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Театрда канча балет спектакли коюлган?

3. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. 13 спектакль балет. Репертуардын сегизден бирин музыкалык комедиялар түзөт. Музыкалык театрдын пьесасында балдар үчүн канча спектакль бар?

4. Музыкалык театрдын пьесасында ар түрдүү жанрдагы 40 спектакль — музыкалык комедиялар, балдар үчүн спектаклдер, балет коюлган. 13 спектакль балет. Репертуардын бештен бир бөлүгү балдар үчүн спектаклдерден турат. Музыкалык театрдын пьесасында канча музыкалык комедия бар?

Чыгаруу:

- 1) $40:8 = 5$ (б.)
- 2) $40:5 = 8$ (б.)
- 3) $5+8 = 13$ (б.)
- 4) $40-13 = 27$ (б.)

Тапшырманы аткаргандан кийин, окуучулар жооп варианты жазылган картаны алышат. Карточкага тиркелген конверттен мугалим туура жоопту (№2) чыгарат.

Бий шаары

Мугалим. Музыкалык театрдын көпчүлүк театралдык спектаклдеринде бий номерлери бар. Шаар тургундары алар менен музыкага кыймылдарды үйрөнүүнү сунушашат.

Тыныгуу мүнөтү:

Окуучулар мугалимдин артынан бий кыймылдарын кайталап, бий кыймылдарын аткарышат.

■ Адабият шаары

Мугалим. Көптөгөн театралдык спектаклдер көптөгөн адабий чыгармаларга негизделген. Биз силер менен элдик жокторду окудук. Анда эстеп көрсөк Акыл карачач кыргыз эл жомогу. Акыл карачач чоңдуктар менен жүргүзүлгөн амалдарды абдан жакшы чыгарганды билет. Ал эми силерди текшерүүнү чечти.

Окуучулар ар кандай түстөгү карточкалар боюнча тапшырмаларды өз алдынча аткарышат, андан кийин топтордо жоопторду салыштырышат.

1-топ (жашыл карталар)

$$7 \text{ м } 30 \text{ см} - 3 \text{ м } 69 \text{ см} + 3 \text{ м } 42 \text{ см} =$$

$$1 \text{ т } 472 \text{ кг} : 8 + 2 \text{ т } 936 \text{ кг} =$$

2-топ (сары карточкалар)

$$7 \text{ м } 3 \text{ см} - (3 \text{ м } 61 \text{ см} - 3 \text{ м } 49 \text{ см}) =$$

$$1 \text{ т } 472 \text{ кг} : (209 - 186) + 2 \text{ т } 936 \text{ кг} =$$

3-топ (кызыл карточкалар)

$$7 \text{ м } 3 \text{ см} - (3 \text{ м } 61 \text{ см} - 3 \text{ м } 49 \text{ см}) 21 =$$

$$1 \text{ т } 472 \text{ кг} : (209 - 186) + (2 \text{ т } 936 \text{ кг} - 1 \text{ т } 578 \text{ кг}) =$$

Мугалим. Акыл карачач силердин ишиңерди текшерип, жыйынтыгын кийинки сабакка почта аркылуу жөнөтөт.

■ Кино шаары

Кино шаарында ким жашайт деп ойлойсуз? (Режиссёрлор, актёрлор ж.б.)

Мугалим. Көптөгөн тасмалар адабий чыгармаларга негизделген.

Китептердин негизинде тартылган кандай тасмаларды көрдүңөр? Каармандардын кайсынысы сизге көбүрөөк жагат? Кыргыз улуттук киностудиясынын аты кандай? («Кыргызфильм»)

Мугалим. Кино шаарынын тургундары кино тартуу графигинен артта калбоо үчүн убакытты туура эсептөөгө жардам берүүбүздү суранышат.

Жупташып ишгөө

Схеманы маселеге дал келтиргиле.

Тартуучу топ тасма тартылып жаткан жерге поезд менен машинеге караганда 2 саат эрте жетет. Тартуучу топ 450 км унаа менен, 270 км поезд менен барат. Алардын ылдамдыгы бирдей болсо, поезд менен саякатка жана машина менен саякаттоого канча убакыт коротушат? Окуучулар туура жообу жазылган карточканы көрсөтүшөт (№4).

<p>П. $\frac{\quad}{450 \text{ км}} > ?\text{ч}$</p>	<p>П. $\frac{! > ?\text{ч}}{450 \text{ км } ?\text{ч}}$</p>
<p>М. $\frac{\quad}{270 \text{ км } j} 1$</p>	<p>М. $\frac{\quad}{270 \text{ км}} 2$</p>
<p>▶ 3</p>	<p>4 1 ▶ ?ч</p>
<p>М. $\frac{\quad}{450 \text{ км}}$?ч</p>	<p>М. $\frac{'' i \quad i}{450 \text{ км}}$?ч</p>
<p>П. $\frac{\quad}{270 \text{ км } v}$</p>	<p>П. $\frac{--}{270 \text{ км}}$</p>

Кино шаарынын тургундары, абдан ыраазы болушту.

Ш. ЖЫЙЫНТЫК ЧЫГАРУУ.

■ Сүрөт шаары

Мугалим. Искусство өлкөсү боюнча саякатыбыз аяктайт. Карагылачы, биз кандай узак жолду басып өткөнбүз. Математика сабагынан алган билимибиздин баарын эсте калтырууга убакыт жетти. Ал эми бул жагынан бизге сүрөт шаарынын тургундары жардам беришет.

Саякаттап жүргөндө фотоаппаратыңыз болсо, эмнени сүрөткө тарткыңыз келет? Кайсы шаарда искусство боюнча жаңы нерселерди үйрөндүңөр? Так эмне? Рефлексия "Кыска жазуулар боюнча"

Дубалга жашыл, сары жана кызыл түстөгү ноталар илинген.

Эгерде окуучулар бардык тапшырмаларды оңой аткарса, алар жашыл белгини алышат. кээ бир милдеттери оор болгон болсо - сары. Ал эми сабакта баары кыйын болуп чыкса - кызыл.

Мугалим Искусство өлкөсүнүн картасынын фонунда окуучуларды сүрөткө тартат жана бардыгына сабакта жасаган ишери үчүн ыраазычылык билдирет.

Окуучуларды инсанга багыттап кутсак, жыйынтык жакшы болот деп үмүттөнөбүз.

Пайдаланылган адабияттардын тизмеси

1. Байсалов Дж.У., Узакова М.К. Личностно-ориентированное обучение математики // Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана. – 2019, №5. – С. 184-188.
2. Койнова-Целнер Ю.В. Башталгыч мектепте активдүү окутуунун педагогикалык технологиялары. – Бишкек – 2011, – С. 6.
3. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. – Москва, 1973. – С. 192-193.

4. Узакова М.К. Башгалгыч класстарда (3-4-класстардын мисалында) математика сабагын окутуунун жаңыча методдору // Вестник КГУ И. Арабаева. – 2023. – С. 206-209.
5. Хинчин А. Я. “О воспитательном эффекте уроков математики // Математика как профессия”. – М., 1980. – С. 36.

Рецензент: филология илимдеринин кандидаты, доценттин м.а. Арыпбекова К.Б.